

Niemalą ozdobą tej komedii jest muzyka Antoniego Pochwierza, czyniąca z niej rodzaj libretta. Piosenki i duety wyróżniają się swoją melodyjnością. Prolog napisał Aleksander Gąssowski.

Oryginał Favarta, sądząc z tytułu, kładł większy nacisk na obyczajowość mieszczańską, która w ujęciu Zabłockiego uległa zatarciu. Tekst Zabłockiego nie daje podstaw do snucia jakichkolwiek wniosków na temat ustosunkowania się wzajemnego grup społecznych w sztuce.

Zapożyczanie tematów komediowych nie jest bynajmniej zjawiskiem specjalnie polskim. Literatura Stanisławowska ma w znacznej mierze charakter naśladowczy, co świadczyłoby o naszym opóźnieniu kulturalnym w stosunku do czołowej w tym czasie i postępowej literatury francuskiej.

Zabłocki w tej epoce jest u nas najtypowszym przykładem rodzaju twórczości, która jest czymś pośrednim między wolnym przekładem a przeróbką. Spełniała ona jednak niemalą rolę społeczną, zadość czyniąc mnożącym się potrzebom kulturalnym zarówno szlachty jak i zamożniejszego mieszczaństwa, które w tym czasie wzorem francuskim było przodowniczą warstwą, zmierzającą do zmiany stosunków społecznych w kierunku równości i demokracji.

92

PAŃSTWOWY TEATR DOLNOŚLĄSKI
W JELENIEJ GÓRZE

D y r e k t o r :
ANTONI BILICZAK

Kierownik artystyczny:
UZANNA ŁOZIŃSKA

FRANCISZEK ZABŁOCKI
BALIK GOSPODARSKI

Opera komiczna w 3-ch aktach

Nr.: 14

R O K 1 9 5 2

O S O B Y :

ORGON, opiekun Kasi	—	Witold Michelski
DORYMENA, ciotka Kasi . .	— {	Walentina Sakkilari
		Misiewicz Stanisława
KASIA	—	Alfreda Grzywacz
FLINTYN, kapitan kochający		
Kasię	—	Marian Gamski
FINTAK, konfident Flintyna .	—	Jerzy Sobieraj

Muzyka Antoniego Poćwierza

Reżyseria Ryszarda Wasilewskiego.

Dekoracje Anny Szeligi

Balet układu Zygmunta Patkowskiego

Orkiestra Państwowego Teatru Dolnośląskiego
w Jeleniej Górze pod kierownictwem Edwarda Czernego

Kierownictwo literackie: Jan Nepomucen Miller

Początek przedstawień punktualnie o godz. 19.30.

Koniec przedstawienia o godz. 21.40.

Franciszek Zabłocki (1754 — 1821) jest najwybitniejszym z komediopisarzy naszych w. XVIII i jednym z najzasłużeńszych obok Naruszewicza, Krasickiego i Bogusławskiego szermierzy naszego oświecenia w poezji. W szeregu swoich komedyj jak „Bałamut modny”, „Balik gospodarski”, „Doktor lubelski”, „Zabobonnik”, „Dziewczyną sędzią”, „Fircyk w zalotach”, „Sarmatyzm” walczy z ciemnotą i obskurantyzmem swych czasów, z przesądami i kastowością szlachecką.

„Balik gospodarski” nie należy do czołowych komedyj naszego satyryka. Jest to jedna z wcześniejszych i mniej charakterystycznych dla Zabłockiego komedyj, wydrukowano ją w Warszawie w 1870 r. Podobnie jak wiele innych sztuk Zabłockiego jest to trawestacja francuskiej opery komicznej Favarta (Le bal bourgeois). Do przyjętej osnowy wplata Zabłocki swoim zwyczajem wiele szczegółów własnych, przystosowując wszystko do stosunków polskich, choć mniej szczęśliwie niż w innych swoich komediach w rodzaju „Zabobonnika” i „Fircyka w zalotach”.

Tekst „Baliku gospodarskiego” nie wyróżnia się tak charakterystyczną dla Zabłockiego jednością stylu i wyrażen, intryga jest naiwna, sytuacje naciągane. Komizm polega głównie na przedzierzganii się i maskowaniu głównego bohatera Fintaka, który dzięki kolejnej zmianie kostiumu i charakterystyce wyprowadza w pole podejrzliwego opiekuna Kasi — starego Orgona i doprowadza do zbliżenia się sympatyzującej ze sobą młodej pary.

Komedia ta jest raczej niefrasobliwą zabawą, której dość wąty sens moralny polegałby na sparaliżowaniu starczych zabiegów Orgona i obronie praw serca młodej pary Kasi i kapitana Flintyna.